

בש"פ 713/15 - א.ג. נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 713/15

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: א.ג.

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיון בחומרי חקירה

תאריך הישיבה: ט"ו בשבט התשע"ה (04.02.2015)

בשם המבקש: עו"ד ניר יסלוביץ

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוייצר

החלטה

לפניי בקשה לעיון בחומרי חקירה לצורך בחינת אפשרות הגשתה של בקשה (שנייה) למשפט חוזר.

1. ביום 2.10.2008 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית כלפי אשתו (להלן: המתלוננת), לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 3.4.2006, לאחר שהתפתח ריב בין המבקש לבין המתלוננת הוא תקף אותה בכך שאחז אותה בידה ודחף אותה לעבר הרצפה, עד שנפלה על ברכיה. כתוצאה ממעשי המבקש, כך לפי כתב האישום, נגרמו למתלוננת שטף דם; אדמומיות ורגישות בברך שמאל; ושטף דם בידה, שהם חבלה של ממש. המבקש, מצדו, כפר במיוחס לו וטען כי אף אם בינו לבין

עמוד 1

המתלוננת התגלע ויכוח מילולי בערב נשוא כתב האישום, לא היה ביניהם כל מגע פיזי והאחרונה לא נפלה על הרצפה. ככל שנמצאו חבלות על גופה של המתלוננת, כך נטען, מקורן של אלו בפגם גנטי שממנו היא סובלת. ביום 18.10.2010 הרשיע בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת ה' נאור) את המבקש בעבירה שיוחסה לו כאמור. בהרשיעו את המבקש נדרש בית המשפט להכריע בין גרסת המבקש לבין גרסת המתלוננת, ובהעדיפו את גרסת המתלוננת הסתמך על מסמכים רפואיים מתיקה הרפואי של המתלוננת; על ממצאי מהימנות שקבע; על ממצאים עובדתיים, לרבות החבלות על גופה של המתלוננת; ועל עדותו של סייר מטעם המשטרה שהגיע לדירת הזוג בערב הנדון. בצד האמור, דחה בית המשפט את הטענה כי שטף דם נוסף - שנמצא על ידה של המתלוננת בבוקר שלמחרת האירוע - נגרם אף הוא על ידי המבקש. בשל הרשעתו בעבירה שיוחסה לו, ביום 18.10.2010 גזר בית המשפט על המבקש 6 חודשי מאסר מותנה; קנס בסך 5,000 ש"ח; ופיצוי למתלוננת בסך 5,000 ש"ח.

המבקש הגיש הן ערעור על פסק הדין, הן בקשה להוספת ראיות חדשות בערעור. ביום 23.2.2011 דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' הנשיאה ד' ברלינר והשופטים ג' קרא ומ' סוקולוב) את הבקשה להוספת ראיות. בהמשך, לאחר שמיעת הערות בית המשפט אותו יום, חזר בו המערער מן הערעור והוא נדחה.

2. ביום 2.9.2013 הגיש המבקש בקשה למשפט חוזר לבית משפט זה. לבקשה צורפו שתי חוות דעת - האחת מטעם ד"ר מאיה פורמן והשנייה מטעם פרופ' גיל לוגסי - המחזקות לשיטת המבקש את טענתו כי אין קשר סיבתי בין החבלות שנתגלו על גופה של המתלוננת לבין האירוע המתואר בכתב האישום. עוד צירף המבקש רשימת תרופות של המתלוננת וכן דוח פעולה משטרתית. ביום 21.10.2014 דחה בית משפט זה (כב' המשנה לנשיא (כתוארה אז) מ' נאור) את הבקשה. לאחר שנדרש לשתי חוות הדעת הרפואיות האמורות - שהיוו את לב הבקשה למשפט חוזר - קבע כי בית המשפט כי "אין בהן כדי להצדיק קיומו של משפט חוזר, באשר אין בראיות אלו את הפוטנציאל הדרוש כדי לשנות את תוצאות משפטו של המבקש" (שם, פסקה 25). אף הדוח המשטרתית ורשימת התרופות (שלגביה טען המבקש כבר לפני בית משפט השלום) לא נמצאו כבעלי "משקל סגולי" שיש בו כדי להביא לשינוי תוצאת המשפט לטובת המבקש. עוד נדחתה בקשת המבקש להוספה כראייה פסק דין שניתן בתיק שהתנהל בינו לבין המתלוננת בבית משפט לענייני משפחה, הואיל ופסק דין זה ניתן על דרך הפשרה ובלא הנמקה, כך שלא היה בו כדי להשליך על הבקשה. לבסוף נבחנה ונדחתה טענת המבקש כי ייצוגו הכושל בבית משפט השלום גרם לו לעיוות דין. לסיכום ציין בית משפט זה כי "נוכח האמור לעיל, ולאחר שהשקפתי ב'מבט-על' על ההליך כולו, לא מצאתי מקום לטענה כי נגרם למבקש עיוות דין המצדיק קיומו של משפט חוזר" (שם, פסקה 35).

3. הבקשה שלפניי נסבה על רצונו של המבקש להגיש לבית משפט זה בקשה - שנייה במספר - לעריכת משפט חוזר בעניינו. לצורך כך מבקש הוא להורות למשיבה למסור לעיונו שני חומרים אלה: האחד, העתק מתיקה הרפואי של המתלוננת; והשני, העתק מחומר חקירה שנאסף בעקבות תלונה אחרת שהוגשה נגדו על ידי המתלוננת (להלן: תיק החקירה). לטענת המבקש, לאחר החלטת בית משפט זה בבקשתו למשפט חוזר הבהיר לו פרופ' לוגסי כי נקט בחוות דעתו בלשון מסתייגת רק הואיל והיו לפניו מסמכים רפואיים מעטים; וכי ייתכן שחשיפת מסמכים נוספים מתיקה הרפואי של המתלוננת יאששו את האמור בחוות הדעת. עוד טוען המבקש כי נחשף לו לאחרונה חומר רפואי נוסף שיש בו כדי לחזק את טענותיו (חומר שלא יפורט כאן מפאת פרטיות המתלוננת). בקבלת חומר חדש זה, כך נטען, יהיה כדי לחשוף ממצאים בעלי רלוונטיות של ממש להגנה. אשר לחומר השני המבוקש - העתק מתיק חקירה אחר שנוהל נגד המבקש - נטען כי בסתירות שנמצאו שם בגרסת המתלוננת יש כדי להעיד על חוסר מהימנותה גם בענייננו; וכי המתלוננת נתבקשה לעבור בדיקה רפואית בעקבות תלונתה, בדיקה שתוצאותיה רלוונטיות גם הן. עם זאת, יוער כי

בדין לפני צמצום המבקש את הבקשה וחזר בו מהטענה הנוגעת לעיון בתיק החקירה, נוכח קיומו של אפיק חלופי להגשת בקשה בנושא זה.

4. בדין שהתקיים לפני טען בא כוח המשיבה כי דין הבקשה להידחות. לטענת המשיבה, בקשות כגון דא מוגשות במקרים חריגים ובדרך כלל מקום שמדובר בהרשעה בעבירות חמורות הנושאות בצדן עונשי מאסר כבדים, מה שאין המצב בענייננו. עונש המאסר המותנה שהושת על המבקש, כך נטען, הושלם מזמן, ועניין לנו בכוונה להגיש בקשה שנייה במספר למשפט חוזר, מקום שאף זכות הערעור לפני בית המשפט המחוזי כאמור לא מוצתה. עוד נטען כי המסמכים המבוקשים כעת לא מהווים אלא "מחזור" של טענות המבקש שנדחו במסגרת בקשתו הראשונה למשפט חוזר, שכן במוקדן שוב עומדים מצבה הרפואי של המתלוננת וחוות הדעת המקצועיות. לשיטת המשיבה, באיזון שבין עיקרון סופיות הדיון לבין "זכותו" של המבקש להשיג שוב ושוב על הרשעתו (שהעונש בגינה כבר הושלם), נוטה הכף במובהק לעבר דחיית הבקשה.

5. דין הבקשה להידחות. כידוע, זכותו של אדם שהורשע בדין לעיין בחומרי חקירה לצורך בחינת האפשרות להגשת בקשה למשפט חוזר נגזרת מן הזכות להליך הוגן ומן האינטרס הטמון בקיומו של משפט חוזר במקרים המתאימים. שלא כזכות העיון המוקנית לנאשם בפלילים המעוגנת בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"א-1982 - שהיא זכות רחבה יותר - זכות העיון במקרים כגון דא תחומה בדל"ת אמותיו של המשפט החוזר ואין היא מתפרשת כדי מלוא היקפה של זכות העיון המוכרת במשפט הפלילי (בש"פ 1781/00 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 293, 304-305 (2001); בש"פ 9711/08 סיבוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.1.2009)). הטעם המרכזי לצמצום זכות העיון שמטרתה הגשת בקשה למשפט חוזר נעוץ בעיקרון היסוד של סופיות הדיון. בבוא בית המשפט להכריע בבקשה מעין זו, השיקולים המרכזיים המוטלים על כפות המאזניים הם עצמת תרומתו הפוטנציאלית של החומר שלגביו מבוקש העיון לסיכוייה של הבקשה למשפט חוזר מזה, והפגיעה האפשרית בצדדים שלישיים מזה - כאשר האיזון כולו נתון במלחצים של עיקרון סופיות הדיון (בש"פ 8558/14 שקלים נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.1.2015); בש"פ 3303/14 בר יוסף נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (9.7.2014)). במקרה שלפנינו, זכותו של המבקש לעיון בחומר החקירה מצומצמת אף יותר מזו שמתווה המסגרת הנורמטיבית האמורה, בהיות הבקשה העתידית למשפט חוזר בקשה שנייה במספר. במקרים מעין אלה, ברי כי היקפה של זכות העיון - המוגבלת גם כן - מצטמצם עוד יותר, שהרי "החריג לכלל בדבר סופיות הדיון זקוק אף הוא לסופיות משלו" (מ"ח 5568/09 סביחי נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (31.8.2011)). בבקשה שלפני טוען המבקש כי החומר שבו מבוקש לעיין עשוי לשפוך אור חדש על יסודות הרשעתו. עם זאת, עיון בהליכים הקודמים מצביע על כך שלא מדובר אלא בהשמעת טענות נוספות שעניינן מצבה הרפואי של המתלוננת, טענות שהושמעו ונדחו הן על ידי בית משפט זה בבקשה למשפט חוזר, הן על ידי בית משפט השלום בהרשיעו את המבקש. אף בית המשפט המחוזי דחה בקשה להוספת ראיות בנושא זה בטרם דחה (בהסכמה) את ערעורו של המבקש על הרשעתו. משאלה הם פני הדברים, ברי כי באיזון שבין האינטרסים המתחרים אין ידו של המבקש על העליונה.

6. יתרה מכך, ביחס למקרים שבהם נדחתה כבר בקשה אחת לקיום משפט חוזר, מורה תקנה 8 לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957 לאמור:

סופיות
8. סירב נשיא בית המשפט העליון להורות על משפט חוזר, לא תוגש בקשה נוספת או אחרת בשל עילה ששימשה יסוד לבקשה שסירבו לה.

מבלי לקבוע מסמרות ביחס לבקשה שנייה למשפט חוזר שיגיש המבקש (אם יגיש), בגדרי ההליך שלפניי ובהינתן טיב החומר שבו מבוקש לעיין, סבורני כי גם להוראה זו יש משקל בגדר האיזון האמור, בשים לב לכך שלכאורה במוקד עומדת אותה עילה. לכך יש להוסיף כי מן העבר השני של המתרס ניצבים טעמים משמעותיים שלא לאפשר את העיין. ראשית יש לזכור כי מבלי להקל ראש, חומרת העבירה שבה הורשע המבקש אינה מן הגבוהות וגזר הדין כלל בהתאם מאסר מותנה בלבד - לתקופה שחלפה - ורכיב כספי לא מכביד. שנית, החומר שבו מבוקש לעיין הוא תיקה הרפואי של המתלוננת, שהוא מסוג החומרים שבעיין בהם יש כדי לגרום לפגיעה של ממש בפרטיותו של אדם (וזאת גם בהינתן הצהרת בא כוח המבקש בדיון לפני בית המשפט המחוזי, עובדה הנושאת משקל אף היא (והשוו למ"ח 9247/96 עוואד נ' מדינת ישראל (8.1.1997)). בנתון לכלל האמור לעיל, תוצאתו של האיזון בין השיקולים השונים היא כי אין להתיר את העיין המבוקש.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ז בשבט התשע"ה (5.2.2015).

שׁוֹפֵט